

Jydske Naturhistoriske Forening
ETABLERET 2011

Formand: Inga Kofoed Andersen, Søndre Ringgade 19.5.tv, 8000 Århus C, e-mail: inkoan@yahoo.dk
Foreningens hjemmeside: www.jydsknaturhistorisk.dk

Temadag Naturforholdene i Dronningens nordlige landsdele

ABSTRACTS

**Peter Wind, seniorbiolog, Institut for Bioscience, Aarhus Universitet
Færøernes og Grønlands planteverden**

Enhver, der har været på Færøerne og i Grønland, betages af den overvældende blomsterpragt, der møder én ved ankomsten. På Færøerne forekommer der planter fra havstokken til de højeste toppe, mens der findes – om end ikke mange – planter fra havstokken på de isfrie områder til indlandsisen og fra Kap Farvel til Pearyland. Er floraen velundersøgt i de to lande? Hvor mange arter findes der henholdsvis på Færøerne og i Grønland? Kommer der nye arter til, mens andre forsvinder? Jeg vil søge at besvare disse spørgsmål i mit indlæg.

David Boertmann, seniorforsker, Institut for Bioscience, Arctic Resarch Centre, Aarhus Universitet

Grønlands dyreverden

I Grønland forekommer regelmæssigt/yngher 28 pattedyr- og ca. 60 fuglearter. De fordeler sig forskelligt, sådan at pattedyrfaunaen i land er artsfattig (7 arter) mens den til havs er mere artsrig med 21 arter. Fuglefaunaen i land er også artsfattig (ca. 40 arter) sammenlignet selv med andre arktiske områder, mens havfuglefaunaen omfatter ca. 20 arter. Visser arter har vist en rivende fremgang i de senere årtier, andre er i tilbagegang, og faunaen er tillige blevet beriget med flere nye fuglearter og et pattedyr.

Hans Pedersen, biolog, cand. scient., freelance journalist

Miljø og miljøpolitik i Grønland

Det er ganske få grønlændere, der regerer Grønland. Den grønlandske miljøpolitik er i høj grad lagt til rette af udsendte danske embedsmænd. Forskningen i miljø og klima varetages af danske og internationale forskere. Den videnskabelige forskningsstation Zackenberg i Østgrønland ligger ikke centralt for noget som helst, men netop derfor er der mulighed at kunne påpege generelle ændringer i højarktis og lavarktis. Samtidig ligger stationen i nærheden af Daneborg, hvorfra der gennem en halv snes år er foretaget undersøgelser af klimaændringer i havet netop i det havområde, der anses som centralt for starten på nogle af de store havstrømme i verdenshavene – inklusiv Golfstrømmen. Minedrift er på udenlandske hænder og består af afsluttede projekter samt nogle få som afventer at verdensmarkedspriserne når et niveau, der gør en produktion rentabel. Kryolitminen i Ivigtut, zinkminen i Marmorilik og guldminen i Sydvestgrønland lukkede for årtier siden. Molybdænminen vest for Mestersvig har siden 1970 sammen med zinkforekomsten i Nordøstgrønland afventet verdensmarkedsprisen. Og endelig er der muligheden for en jernmine i Godthåbsfjorden samt udnyttelsen af sjældne jordarter og uran fra Kuannersuit/Kvanefjeld ved Narsaq. Jeg vil specielt omtale sidstnævnte eksempel.

Signe Normand, adjunkt, Institut for Bioscience, Aarhus Universitet

Undersøgelser af vegetationen på Grønland

Hvilke buskarter gror hvor? Hvor gamle er de enkelte individer? Vokser de hurtigere i forbindelse med de igangværende klimaændringer? Hvordan varierer deres funktionelle træk langs klimatiske gradienter? Hvordan vil arternes udbredelse ændre sig i fremtiden? Disse spørgsmål forsøges besvaret med en kombination af traditionelle vegetationsundersøgelser, dendroøkologi, og kortlægning med droner.

Torben Linding Lauridsen, seniorforsker, Institut for Bioscience, Arctic Resarch Centre, Aarhus Universitet

Ferskvandsundersøgelser på Grønland

Jamen er der søer i Grønland? Det er ofte spørgsmålet man får kastet i hovedet når folk hører man arbejder med grønlandske søer. Svaret er ja, der er masser af søer i Grønland; og de er spændende på flere måder. Dels pga. at de er meget artsfattige, dels pga. de forholdsvis få arter lever under ekstreme forhold og dels pga. disse ekstreme systemer er meget følsomme overfor globale klimaændringer. Sø-systemerne er ikke kun følsomme i forhold til en eventuel temperaturændring, de vil også være følsomme i forhold til øget nedbør og dermed øget afsmeltning om foråret. En øget afsmeltning kan betyde at systemer, som tidligere ikke har været i kontakt med andre systemer, pludselig får kontakt. Herved kan fx fiskearter vandre fra det ene system til det andet og derved tilføje et ekstra led i den eksisterende fødekæde, hvilket har konsekvenser for de nuværende fødenet. Kombinationen af øget temperatur og øget nedbør formodes også at kunne resultere i en øget næringsstof- og kulstoftilførsel til søerne og i sidste ende til havet. Dette kan være såvel negativt som positivt for "systemet", afhængig af øjnene som ser på det.

Rikke Reisner Hansen, Ph.d.-studerende, Institut for Bioscience, Arctic Resarch Centre, Aarhus Universitet

Arktiske leddyr og effekter af klimaændringer – Djævlen er i detaljen

Klimaændringer er for alvor ved at ændre levedeforholdene for dyr og planter og særligt i Arktis sker klimaforandringerne med accelererende hastighed. Insekter og edderkopper forventes at være særligt udsatte for ændringer i temperaturen, da de er vekselvarme dyr og således har samme temperatur som omgivelserne. Med isens afsmeltning afdækkes nye mineralforekomster og udvinding påvirker store arealer, hvor vi intet kendskab har til insektdiversiteten. Paradoksalt nok ved vi meget lidt om, hvor de forskellige arter er, og hvad der driver mønstre i diversitet i arktiske egne. Disse spørgsmål er vigtige at finde svar på, da det først er, når vi kender grundlaget for nutidens biodiversitetsmønstre, at vi kan spå om fremtidens. For at afdække nogle af disse spørgsmål, har jeg i løbet af min Ph.d. været i Grønland og vendt så mange sten på min vej som muligt. Jeg har undersøgt artssammensætninger og diversitet langs vegetationshøjde og fugtighedsgradienter, som efterligner fremtidens habitater. Indsamlingerne er en vigtig brik i kortlægningen af Grønlandske insekt- og edderkoppearter, som gemmer på mange overraskelser og nye opdagelser.

Bente og Amdi Nedergaard, naturfotografer

Dyrelivet især fuglelivet på Færøerne

Sommeren 2014 bød på en uforglemmelig oplevelse med en fotorejse til Færøerne. I vort foredrag vil vi fortælle om og vise nogle af vore fotos fra turen, som bl.a. gik til Mykines for at fotografere lunder, kjover, malemukker og flere andre havfugle. Ud over Mykines bød rejsen også på sightseeing på Vágar, Eysturoy og Streymoy og sejltur langs kysten fra Vestmanna op mod Saksun, med muligheder for både fugle- og landskabsfotografering, inden rejsen afsluttedes i Tórshavn.

Parnuna Egede, Ph. D.-studerende, The Danish Centre for Environmental Assessment, Aalborg Universitet

Status på råstoffer, borgerinddragelse og miljøarbejde i Grønland

Jeg har arbejdet som miljørådgiver for Inuit Circumpolar Council – Grønland. I min rådgiverrolle for Inuit organisationen har jeg arbejdet med oprindelige folks rettigheder, forurening og miljøspørgsmål, eftersøgning af råstoffer, politik og lovgivning samt deltaget i internationale forhandlinger om disse spørgsmål. Jeg vil fortælle om dette arbejde og give et bud på status for, hvor langt Grønland er nået i eftersøgning af råstoffer, om betydningen af borgerinddragelse og påvirkninger af miljøet.

Torben Ebbensgaard, Biologist, Chief Specialist & Chief Project Manager, COWI Aalborg
Naturforvaltning og naturgenopretning i arktiske egne

Forsvarets stationer på Grønnedal (i sydøst) samt Daneborg, Mestersvig og Station Nord ligger midt i den uberørte natur. Fra besøg i 2013-2015 vises fotos som udgangspunkt for beskrivelse af historie, naturværdier og forvaltning af stationerne. Der fokuseres på vegetationsforskelle mellem områderne, ligesom der fortælles om nedlæggelse af stationen, invasive arter og naturgenopretning ved Grønnedal.